

3

Základní informace: Giovanni Battista Bononcini

- ✧ Italský hudební skladatel
- ✧ Narozen 18. července 1670 v Modeně
- ✧ Zemřel 9. července 1747 ve Vídni
- ✧ Uznávaný skladatel, ale také violoncellista, zpěvák a učitel hudby (zejm. zpěvu – Vídeň, Řím)
- ✧ Působil v Římě, Vídni, Berlíně, Londýně, Paříži, Madridu a Lisabonu
- ✧ Bratři – Antonio Maria (1677-1725) a Giovanni Maria Angelo (1678-1753)
- ✧ Manželka – Margerita Baletti – 4 děti

Mládí

- ☞ Otec G. B. Bononciniho byl významný hudební skladatel, houslista, kapelník modenské katedrály a teoretik GIOVANNI MARIA BONONCINI – autor spisu *Musico pratico* (1673)
- ☞ V r. 1677 zemřela jeho matka Anna Maria Prezzií, otec se oženil v témže roce s Barbarou Agnese Tosatti
- ☞ V r. 1678 zemřel i jeho otec

 osiřel

Studium a 1. tvorba

- ❧ Prvním učitelem hudby mu byl jeho otec
- ❧ V 8 letech se stal žákem hudební školy při bazilice San Petronio v Bologni – jeho učitelem Giovanni Paolo Colonna
- ❧ Stal se výborným violoncellistou
- ❧ Komponoval již od svých 10 let
- ❧ Stal se členem boloňské filharmonické akademie – zpěvák, hráč na strunné nástroje
- ❧ Členem orchestru a zpěvákem v kostele San Petronio
- ❧ 1688 se stal kapelníkem v kostele San Giovanni in Monte
- ❧ Členem orchestru kardinála Benedetta Pamphiliho
- ❧ Díla: Sbírkky instrumentální hudby, oratoria pro Modenu

Působení v Římě

- ✧ Na počátku 90. let 17. století odcestoval G. B. Bononcini do Říma
- ✧ Ve službách vévody Filippa II. Colonna – jeho žena Lorenza a bratr Luigi della Cerda se stali Bononciniovými významnými mecenáši
- ✧ Navázal spolupráci s libretistou Silviem Stampigliou (např. opera *Il trionfo di Camila, regine de Volsci*)
- ✧ Členem dvou římských uměleckých společností – *Accademia Nazionale di Santa Cecilia* a *Accademia degli Arcadi*

Působení ve Vídni

- ✧ V roce 1697 započal své působení ve Vídni
- ✧ Ve službách císaře Leopolda I. (vysoký plat)
- ✧ Přízeň mu projevovat i Joseph I., a to ještě v době, kdy byl následníkem trůnu (sám byl velmi hudbymilovný, komponoval)
- ✧ Několik jeho partitur oper zkomponovaných v této době vlastnil hrabě Johann Adam von Questenberg (Gli affetti più grandi, vinti dal più giusto z r. 1701, L'Etearco z r. 1707 nebo Mario fuggitivo z r. 1708)

Působení v Berlíně

☞ Spolu s dalšími hudebníky se vydal G. B. Bononcini v r. 1702 do Berlína na dvůr pruské královny Sophie Charlotty – zkomponoval pro ni dvě opery: *Cefalo* a *Polifemo*

Působení v Londýně

- ✧ V Londýně pobýval v letech 1720-1732
- ✧ Rivalita mezi G. B. Bononcinim a G. F. Händelem
- ✧ Spolupráce s *Royal Academy of Music*
- ✧ Zpočátku velký úspěch – postupně ho zastínil Händel
- ✧ Dle názoru některých muzikologů postrádají Bononciniho opery v porovnání s Händelem dramatickostí, jsou však charakteristické pastorálními náladami a vynalézavými melodiemi
- ✧ Podpora od rodiny vévody z Malborough
- ✧ Obviněn z plagiátorství (údajně vydával jedno moteto Antonia Lottiho za své dílo)

Stáří

- ☞ Od r. 1733 působil v Paříži
- ☞ Poté v Madridu
- ☞ 1735 navštívil Lisabon
- ☞ 1736 se vrátil do Vídně, kde strávil zbytek života

Dílo

OPERY

- ✧ *Xerse* (libreto Silvio Stampiglia, 1694 Řím)
- ✧ *Il trionfo di Camilla regina de Volsci* (libreto Silvio Stampiglia, 1696, Neapol)
- ✧ *Cefalo* (libreto A. Guidi, pastorella 1702, Berlín)
- ✧ *Polifemo* (libreto A. Ariosti, pastorella, 1702, Berlín)
- ✧ *Zenobia* (libreto Pietro Metastasio, 1737, Vídeň)

ORATORIA

- ✧ *San Nicola di Bari* (*Svatý Mikuláš z Bari*, 1693)
- ✧ *La conversione di Maddalena* (1701), sepolkro

SERENATY

- ✧ *La costanza non gradita nel doppio amore d'Aminta* (1694)
- ✧ *Sacrificio a Venere* (1714)

Katalog děl je dostupný například na: <http://www.bononcini.org/>

- Tyto stránky se snaží přiblížit osobnost a dílo G. B. Bononciniho (katalog děl, životopis, diskografie, edice, ...)

Další skladby

- ❧ *Trattimenti da camera à tre* op. 1 (1685)
- ❧ *Concerti da Camera à tre* op. 2 (1685)
- ❧ *Sinfonie* op. 3–6 (1685-87)
- ❧ *Divertimenti da camera* (1722)
- ❧ 12 sonát pro komorní soubor (1732)
- ❧ *Laudate pueri* (1733)
- ❧ *Te Deum* (1741)
- ❧ cca 300 kantát
- ❧ Madrigaly
- ❧ A další...

Sonáta a-moll č. 1 pro violoncello a BC

☞ Tónina a moll – charakteristika dle Matthesona:

„Styl okázalý a vážný, ale také vede k lichocení. Od přírody velmi mírná tónina, trochu plačtivá, úctyhodná, tichá, pobízející ke spánku. Může být použita k probuzení všech vášní.“

Sonáta a-moll č. 1 pro violoncello a BC

- ❧ Barokní třívětá sonáta, melodika vychází z galantního stylu
- ❧ **1. Andante**
  - ❧ AABB
  - ❧ Širokodechá melodie, charakteristické pasáže ve dvaatřicetinových hodnotách
  - ❧ Objevují se sekvenční postupy
  - ❧ Díl A
    - ❧ začíná v tónině a-moll a končí v e-moll (molová dominanta)
  - ❧ Díl B
    - ❧ začíná v tónině C-dur (III. stupeň, paralelní durová tónina) a vrací se zpět do a-moll (tónika)

Sonáta a-moll č. 1 pro violoncello a BC

2. Allegro

ABACDA

Opakování dílu A naznačuje inspiraci formou rondo

V continuu se objevují lomené oktávy

Díl A

a-moll

Díl B

C-dur (III. st., paralelní durová tónina)

V partu vlc dvojhmaty

Díl C

Začíná C-dur, končí e-moll (molová dominanta)

Díl D

Začíná d-moll (subdominanta), končí E-dur (durová dominanta)

Sonáta a-moll č. 1 pro violoncello a BC

3. Scherzando Grazioso; Menuetto

☞ A - B - A

☞ Výrazné imitace melodie v continuu

☞ Díl A

☞ /: a :/ /: b :/

☞ Díl a

☞ A-dur (stejnojmenná durová tónina)

☞ Díl b

☞ A-dur

☞ Díl B (Menuetto)

☞ /: c :/ /: d :/

☞ Díl c

☞ Zpět a-moll, končí v E-dur (durová dominanta)

☞ Díl d

☞ a-moll

Nahrávka

<https://www.youtube.com/watch?v=6VRggpaGePY>

↻ Interpreti

↻ Barokní violoncello Ronan Kernoa

↻ Cembalo Korneel Bernolet

↻ Notový materiál dostupný na:

https://ks.imslp.net/files/imglnks/usimg/5/52/IMSLP67769-PMLP51644-Buononcini_First_Cello_Sonata_Cello_Piano.pdf

Zdroje

- ❧ Černušák, Gracian. Bononcini. In Černušák, Gracian – Helfert, Vladimír (eds.). *Pazdírkův hudební slovník naučný II.*, část osobní, 1. svazek. Brno: Ol. Pazdírek, 1937, s. 94.
- ❧ Ford, Anthony. Giovanni Bononcini. *The Musical Times* Vol. 111, No. 1529, 1970, s. 695–697, 699.
- ❧ Honegger, Marc. Bononcini, Giovanni Battista, In *Dictionnaire de la Musique*. Paris: Bordas, 1979, s. 129.
- ❧ Lindgren, Lowell. *Bononcini, Giovanni*. In Grove Music online. 2001. [cit. 13.4.2020]. Dostupné z <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.6002278276>
- ❧ Lürig, Alessandra Rossi (ed.). *Giovanni Bononcini*. Dostupné z www.bononcini.org
- ❧ Seeger, Horst. Bononcini, Giovanni Battista. In *Opern-Lexikon*. Berlin: Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, 1986, s. 100.
- ❧ Seeger, Horst. Bononcini, Giovanni. In *Musiklexikon, Personen A–Z*. Leipzig: VEB Deutscher Verlag für Musik, 1981, s. 105.
- ❧ Schüllerová, Silvie. *Afektová teorie a hudebně rétorické figury*. Dizertační práce. Masarykova univerzita. Brno 2006, s. 65.
- ❧ Warrack, John – West, Ewan. Bononcini, Giovanni. In Holba, Jaroslav (trans.). *Oxfordský slovník opery*. Praha: Iris, 1998, s. 57.